

Οι στρατηγικές της αγοράς

Δευτέρα 03/04/2023 - 06:30

Π. Παπασταματίου

Γενικός Διευθυντής ΕΛΕΤΑΕΝ

«Άμυνα» στον ενεργειακό πόλεμο η αιολική ενέργεια

Το 2022 το μερίδιο των ΑΠΕ στην εγχώρια ηλεκτροπαραγωγή στην Ελλάδα άγγιξε το 40%

Η πρωτοφανής **ενεργειακή κρίση** που βιώσαμε εξαιτίας της εκτόξευσης της τιμής των ορυκτών καυσίμων και οι επιπτώσεις της στους καταναλωτές και την οικονομία, οδήγησαν όλους - και τις ηγεσίες της Ευρώπης - να συνειδητοποιήσουν την ανάγκη για ενεργειακή ανεξαρτησία και άρα για πιο γρήγορη ανάπτυξη των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.

Παρά την μερική εξομάλυνση της αγοράς ενέργειας τους τελευταίους μήνες, ο κίνδυνος δεν έχει περάσει και θα συνεχίσει να παραμένει όσο οι οικονομίες μας βασίζονται σε υψηλό ποσοστό σε ορυκτά καύσιμα. Για να αποφύγουμε παρόμοιες κρίσεις στο μέλλον, η λύση είναι να επικεντρωθούμε σε εγχώριες και καθαρές πηγές ενέργειας που παραμένουν σταθερά φθηνές ανεξάρτητα των γεωπολιτικών συνθηκών που επικρατούν.

Το **2022 το μερίδιο των Α.Π.Ε.** στην εγχώρια ηλεκτροπαραγωγή στην Ελλάδα άγγιξε το 40% (ενώ μαζί με τα μεγάλα υδροηλεκτρικά πλησίασε το 49%). Αυτό είχε ευεργετική επίδραση και στους λογαριασμούς ρεύματος. Κατ' αρχάς οι Α.Π.Ε ψαλιδίζουν τις αυξήσεις των τιμών ενέργειας στην χονδρική αγορά ανακουφίζοντας τους καταναλωτές. Σύμφωνα με απολογιστικές μελέτες, αύξηση της διείσδυσης των Α.Π.Ε. κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες, οδηγεί σε μείωση της τιμής στη αγορά περί τα 40 ευρώ/MWh.

Ακόμα σημαντικότερο είναι ότι, οι Α.Π.Ε. και ειδικά **τα αιολικά πάρκα αποτελούν τον μεγαλύτερο χρηματοδότη των επιδοτήσεων στους καταναλωτές ρεύματος.** Σύμφωνα με την πρόσφατη τεχνική έκθεση της ΕΛΕΤΑΕΝ, **οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας έχουν διασφαλίσει 4,8 δις ευρώ για επιδοτήσεις των καταναλωτών.** Αυτό αντιστοιχεί στο 58% των συνολικών επιδοτήσεων στους καταναλωτές μέσω του Ταμείου Ενεργειακής Μετάβασης. Το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος αυτού του ποσού οφείλεται στα αιολικά πάρκα. Ο δημόσιος προϋπολογισμός αντιπροσωπεύει το 19% και οι συμβατικοί ηλεκτροπαραγωγοί 18%. Από λοιπούς πόρους έχει προέλθει το υπόλοιπο 5%.

Το μεγάλο αυτό όφελος από τα αιολικά πάρκα προκύπτει διότι πωλούν την ενέργειά τους σε σταθερές και χαμηλές τιμές, παράγοντας την ίδια στιγμή ικανό μέρος του ηλεκτρισμού που χρειαζόμαστε. Έτσι, είναι σε θέση να επιστρέφουν (όπως πάντα επέστρεφαν) στους καταναλωτές τη σημαντική διαφορά που προκύπτει μεταξύ της τιμής με την οποία αποζημιώνονται (την τιμή δηλαδή πώλησης της ενέργειάς τους) και της υψηλής τιμής της χονδρικής αγοράς, που λόγω φυσικού αερίου έχει αυξηθεί. Οφείλεται επίσης στο ότι, παρά την αύξηση της τιμής του ηλεκτρισμού λόγω της αύξησης της τιμής του φυσικού αερίου, η αιολική ενέργεια παρέμεινε φθηνή και έτσι κρίθηκε ότι τα αιολικά πάρκα δεν χρειάζονται άλλους πόρους όπως π.χ. τα έσοδα από τις δημοπρασίες εκπομπών ρύπων.

Συνεπώς, όσο θα εγκαθίστανται περισσότερα αιολικά πάρκα, αυτό το όφελος θα αυξάνεται με γρηγορότερο ρυθμό, διότι **τα νέα αιολικά πάρκα είναι οικονομικά πιο ανταγωνιστικά και έχουν κλειδώσει ακόμα πιο χαμηλές τιμές αμοιβής. Με άλλα λόγια η αιολική ενέργεια είναι η «άμυνά» μας στον ενεργειακό πόλεμο της Ρωσίας.**

Εύκολα λοιπόν, μπορεί να αναλογιστεί κανείς το όφελος που θα είχαμε από την ύπαρξη ενός μείγματος με πολλά αιολικά που παράγουν φθηνή και σταθερή ενέργεια όλη τη διάρκεια του εικοσιτετράωρου και προσφέρουν παράλληλα

ενεργειακή ανεξαρτησία και αυτονομία στην χώρα. Αυτή η ανάγκη πρέπει να ενσωματωθεί στο ΕΣΕΚ που αναμένεται, ώστε το όφελος για τους καταναλωτές και την οικονομία να είναι το μέγιστο δυνατό.

Οι προκλήσεις όμως για να μεταβούμε σε ένα τέτοιο σύστημα που θα βασίζεται στη συμπληρωματικότητα των Α.Π.Ε., παραμένουν πολλές:

- Χρειάζεται ισχυρή πολιτική βούληση ώστε να υπάρξει ριζική **απλοποίηση του αδειοδοτικού πλαισίου** των Α.Π.Ε. Κάθε προτεινόμενο σχέδιο πρέπει να λαμβάνει οριστική απάντηση, θετική ή αρνητική, σε εύλογο χρόνο, που κατά την ευρωπαϊκή νομοθεσία δεν πρέπει να ξεπερνά τα 2 έτη.
- Στρατηγικής σημασίας, είναι η περαιτέρω **ανάπτυξη των δικτύων** καθώς ο διαθέσιμος ηλεκτρικός χώρος δεν επαρκεί ούτε για τα υπό ανάπτυξη ώριμα έργα.
- Επιπλέον πρόκληση, αποτελεί και η **εγκατάσταση των πρώτων θαλάσσιων αιολικών πάρκων** στη χώρα μας στο τέλος της δεκαετίας. Από το καλοκαίρι του 2022, η Ελλάδα διαθέτει πλέον θεσμικό πλαίσιο για την ανάπτυξη της θαλάσσιας αιολικής ενέργειας, γεγονός που έχει προσελκύσει μεγάλο επενδυτικό ενδιαφέρον από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Η Ελλάδα έχει την ευκαιρία να αφήσει στο παρελθόν την προβληματική εικόνα που έχει στην ανάπτυξη των χερσαίων αιολικών πάρκων, εξαιτίας της γραφειοκρατίας και των διοικητικών εμποδίων και να γίνει ισχυρός παίκτης στην ανάπτυξη θαλάσσιας αιολικής ενέργειας στη Μεσόγειο.
- Μια άλλη σημαντική πρόκληση για τις Α.Π.Ε. είναι **αποσπασματικές πρωτοβουλίες όπως τα «απάτητα βουνά»**. Ακόμα και το θεσμοθετημένο και απαραίτητο για

την περιβαλλοντική προστασία εργαλείο των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών, κινδυνεύει να μετατραπεί σε εργαλείο υπονόμησης της ενεργειακής μετάβασης εξαιτίας της ποιότητας και της ιδεοληπτικής προσέγγισης των περισσότερων από τις ΕΠΜ που έχουν δει το φως της δημοσιότητας. Οι οριζόντιοι αποκλεισμοί και οι γενικοί αφορισμοί που αποκλείουν, ατεκμηρίωτα και αναίτια, την αιολική ενέργεια από περιοχές με υψηλό αιολικό δυναμικό, έχουν δυσμενή αποτελέσματα: αυξάνουν το κόστος της ενέργειας στον καταναλωτή και εμποδίζουν την ενεργειακή ανεξαρτησία της χώρας μας.

Το όφελος που αποκομίζει και θα συνεχίσει να αποκομίζει ο καταναλωτής από τα αιολικά πάρκα είναι αδιαμφισβήτητο. Η ενεργειακή μετάβαση είναι μια συνεχής και δυναμική διαδικασία και παρά τις προκλήσεις, η Ελλάδα έχει αποδείξει ότι μπορεί να τα καταφέρει. Οι ανανεώσιμες πηγές και ειδικά η αιολική ενέργεια είναι σημαντικός πυλώνας αυτής της πορείας, και θα πρέπει να αποτελέσει βασική πολιτική για όποια κυβέρνηση επιλεγθεί στις επερχόμενες εκλογές.

***Ο Παναγιώτης Παπασταματίου είναι Γενικός Διευθυντής Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης**

Αιολικής

Ενέργειας

ΕΛΕΤΑΕΝ

www.worldenergynews.gr